

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП

_____ Олег ЛАГОДНЮК

«___» _____ 2020

07-01-04S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ		RESTORATIVE JUSTICE	
Шифр за ОП	ББ7.1	Code in Educational Program	
Освітній рівень: <i>бакалаврський (перший)</i>		Educational level: <i>Bachelor's (first)</i>	
Галузь знань: <i>«Право»</i>	08	Fields of knowledge: <i>«Law»</i>	
Спеціальність: <i>«Право»</i>	081	Field of study: <i>«Law»</i>	
Спеціалізація:		Specialization:	
Освітня програма: <i>«Право»</i>		Educational Program: <i>«Право»</i>	

Силабус навчальної дисципліни *Відновне правосуддя*
для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-
професійною програмою «Право», спеціальності 081 «Право». Рівне. НУВГП.
2020. 14 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/17216/>

Розробник силабусу: *Мельничук Юлія Іванівна, к.філос.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри спеціальних юридичних дисциплін
Протокол №   1   від “ 31 ” серпня   2020 року

Завідувач кафедри: *Кафарський Володимир Іванович, д.ю.н., професор*

Керівник освітньої програми: *Міщук Інна Володимирівна, к.ю.н., доцент, професор кафедри*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІП
Протокол №   2   від “ 11 ” вересня   2020 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІП: *Цимбалюк В.І., к.ю.н., професор*

СЗ № - 4338 в ЕДО

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Право
Спеціальність	081 Право
Рік навчання, семестр	2020-2021 н.р., 3 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 год. / 2 год.
Практичні заняття:	16 год. / 6 год.
Самостійна робота:	58 год. / 82 год.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*	

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

*Мельничук Юлія Іванівна
кандидат філософських наук, доцент кафедри
спеціальних юридичних дисциплін*

Вікіситет	вказується URL: http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/
ORCID	вказується UR:
Як комунікувати	вказується URL: y.i.melnychuk@nuwm.edu.ua

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Програма навчальної дисципліни «Відновне правосуддя» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Право». Дана навчальна дисципліна є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень юриста в системі ювенальної юстиції.

Відновне правосуддя ставить перед собою зовсім нові цілі у порівнянні з системою кримінального судочинства. Злочином воно визнає не порушення правил, а порушення проти людини. Важливим у правосудді є не тільки результат (покарання), а й сам процес і його сутність. Відновне правосуддя, базується на ідеях примирення потерпілого із обвинуваченим, припинення самого конфлікту шляхом взаємного вибачення, каяття у вчиненому, усвідомлення юридичної відповідальності за скоєний злочин і обов'язку відшкодування нанесеної потерпілому фізичної, моральної та матеріальної шкоди. Широке

запровадження програм відновного правосуддя в Україні потребує не тільки її нормативно-правового визнання та/або регулювання, але й набуття відповідних знань і надбання практичних навичок студентами як майбутніми юристами.

Предмет вивчення – форми, програми відновного правосуддя, принципи відновного правосуддя, національна та міжнародна законодавча база щодо альтернативних методів врегулювання кримінальних конфліктів.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні знань про теоретичні, практичні основи вирішення кримінальних конфліктів, учасниками яких є неповнолітні особи.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
Компетентності	<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p>
Програмні результати навчання	<p><i>Соціально гуманітарна ерудованість</i></p> <p>1. РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>2. РН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.</p> <p>3. РН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.</p> <p>4. РН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>5. РН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p><i>Дослідницькі навички</i></p> <p>6. РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p> <p><i>Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій</i></p> <p>7. РН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи. Правозастосування</p> <p>8. РН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку</p>

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	зробленого у різних правових ситуаціях. Аналітичні навички. Взаємодія з людьми. Вміння відчувати настрій співрозмовника. Вміння працювати в команді. Здатність управляти своїми емоціями та емоціями інших людей. Комплексне рішення проблем. Комунікаційні якості. Навички ведення перемовин.
Структура навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, методи, принципи відновного правосуддя. 2. Конфліктологічний, психологічний, соціальний аспекти функціонування процедури примирення. 3. Медіація як посередництво у конфліктах. Медіація між потерпілим та правопорушником. 4. Кола правосуддя. 5. Конференції у громаді та сімейні конференції при вирішенні правових конфліктів. <p>Змістовий модуль 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Закріплення основ відновного правосуддя в міжнародно-правових актах ООН та Ради Європи. 7. Відновне правосуддя у зарубіжних країнах. 8. Розвиток відновного правосуддя в Україні
Методи оцінювання та структура оцінки	<p>Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті вони зможуть отримати такі обов'язкові бали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки (<i>кожне із запланованих занять оцінюється у 5 балів, а також самостійне завдання (робота із нормативно-правовими актами – 10 балів) та індивідуальне творче завдання (10 балів)</i>); 2. 20 балів – модульний контроль 1; 3. 20 балів – модульний контроль 2. <p><i>Дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль</i></p> <p>Усього 100 балів.</p> <p>Модульний контроль проходитиме у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.</p> <p>Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни; участь у наукових конференціях, круглих столах, написання наукових тез, статей, рефератів дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи студенти можуть</p>

вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	<i>Теорія держави і права, Історія держави і права України, Кримінальне право, Адміністративне право.</i>
Поєднання навчання та досліджень	<i>Здобувачі вищої освіти отримують для виконання індивідуальні творчі завдання (теоретико-практичного спрямування)</i>
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європейський досвід / О.М. Боброва, А.О. Горова, В.В. Землянська, Н.М. Прокопенко. К. : Наш час, 2006. 164 с. 2. Герасіна Л.М., Требін М.П., Воднік В.Д. та ін. Конфліктологія: навчальний посібник. Харків: Право, 2012. 128с. 3. Землянська В.В., Ільковець Л.Б., Сегедін В.Б. Впровадження відновного правосуддя у кримінальне судочинство України: посібник. Київ: Видавець Захаренко В.О., 2008. 168с. 4. Землянська В.В. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України. К. : Видавець Захаренко В.О., 2008. 200 с. 5. Зер Х. Зміна об'єктива: новий погляд на злочин та правосуддя. К.: «Пульсари», 2004. 224 с. 6. Зер Х. Восстановительное правосудие: новый взгляд на преступление и наказание: Пер. с англ. / Общ. ред. М. Карнозовой. М.: Центр «Судебно-правовая реформа», 1998. 350 с. 7. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт.кол.:Т. Білик, Р.Гаврилук, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л.Романадзе. Одеса: Екологія,2019. С.36.
ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*	
Дедлайни та перескладання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. 2. Перездача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdlil/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty. 3. Оголошення стосовно дедлайнів задачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE

Правила академічної доброчесності	https://exam.nuwm.edu.ua/ Здобувач вищої освіти виконуючи різні види роботи повинен дотримуватись академічної доброчесності. 1. Стаття 42. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 2. Стаття 1. Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 3. Кодекс честі студентів НУБГ. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/ 4. Кодекс честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування URL: http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidroz dili/zapobighannja-korupciji/dijaljnisti 5. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/ 6. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/
Вимоги до відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись в online формі, через корпоративну пошту та/або навчальну платформу Moodle за погодженням із керівником курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Неформальна та інформальна освіта	1. Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita . 2. У разі завершення курсу неформальної освіти «Врегулювання правових конфліктів мирним шляхом» можуть бути перезараховані теми: 1, 2, 3 та 5
ДОДАТКОВО	
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*	Зазначаються форми отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти про дану навчальну дисципліну опитування здобувачів вищої освіти або анкетування.
Оновлення*	Оновлення змісту навчальної дисципліни здійснює викладач, відповідно до змін у законодавстві,

	<p>накових досліджень та сучасних практик. Здобувач вищої освіти може долучитись до процедури оновлення змісту навчальної дисципліни надавши пропозиції викладачу у письмовій формі.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju</p> <p>У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.</p> <p>Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.</p>
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	-
Інтернаціоналізація	-

* **пункти, які обов'язково потрібно заповнити**

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 16 год	Прак./лабор./сем. 16 год	Самостійна робота 58 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН1		
Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Описати конфліктні ситуації та визначити традиційні шляхи їх вирішення, фактори які впливають на конфлікт (індивідуальна робота студента)	
Методи та технології навчання	Проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія. Оцінювання у процесі, опитування	
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани)	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН2		
Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання.		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Опрацювати надані Вам навчальні кейси. Підготувати навчальний кейс розділившись на групи (кількість осіб залежить від описаної ситуації). Продумайте шляхи, методи, правові наслідки, документальне оформлення процедури посередництва	
Методи та технології навчання	Метод ілюстрацій та демонстрацій, словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда) Оцінювання у процесі, опитування, усне і письмове опитування	
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори,	

	екрани), роздатковий матеріал
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН4	
Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати навчальний кейс розділившись на групи (кількість осіб залежить від описаної ситуації).
Методи та технології навчання	Кейс методика, практичні та навчальні кейси, аналіз конкретної ситуації, робота в малих групах Оцінювання у процесі, опитування, презентація результатів виконання завдань, виступи
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), роздатковий матеріал
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН5	
РН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати навчальний кейс розділившись на групи (кількість осіб залежить від описаної ситуації).
Методи та технології навчання	Кейс методика, рольові, навчальні ігри, аналіз конкретної ситуації, робота в малих групах Оцінювання у процесі, опитування, Презентація результатів виконання завдань, виступи
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), роздатковий матеріал
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. Дослідницькі навички	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Візуалізуйте особливості застосування різних програм відновного правосуддя, визначте які умови уможливають застосування тієї чи іншої програми, визначте законодавчі підстави, специфіку направлення тощо.
Методи та технології навчання	Кейс методика, практичні та навчальні кейси, аналіз конкретної ситуації, робота в малих групах Оцінювання у процесі, опитування, презентація результатів виконання завдань, виступи
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), роздатковий матеріал
За поточну (практичну) складову оцінювання 30 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1 20 балів
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій	
Види навчальної роботи	Опрацювати міжнародні нормативно-правові акти

студента (що студенти повинні виконати)	ООН та Ради Європи щодо відновного правосуддя. Порівняти аспекти традиційного судочинства та реституційного. Охарактеризувати позитивні та негативні моменти (робота в групах 3-5 осіб)
Методи та технології навчання	Робота з джерельною базою (анотування, тезування), демонстрація. Проблемно-пошуковий метод, проблемна лекція, робота в малих групах Оцінювання у процесі, опитування, усне і письмове опитування, презентація результатів виконання завдань та досліджень, виступи
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), роздатковий матеріал

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи. Правозастосування

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати інформацію щодо легалізованих програм відновного правосуддя в різних країнах світу. Оцінити їх ефективність. (робота в групах 3-5 осіб)
Методи та технології навчання	Навчальна дискусія, робота в малих групах, проектна технологія Оцінювання у процесі, опитування усне і письмове опитування, презентації командної роботи
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), роздатковий матеріал

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Виявити проблемні аспекти Українського законодавства щодо впровадження практики відновного правосуддя та надати пропозиції подолання цих проблем (робота в групах 3-5 осіб)
Методи та технології навчання	Проблемна лекція, проектна технологія Оцінювання у процесі, опитування, усне і письмове опитування, виступи
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), роздатковий матеріал

За поточну (практичну) складову оцінювання_30_ балів

**За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 2
20 балів**

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

*для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40

ЛЕКЦІЙНІ/ПРАКТИЧНІ/СЕМІНАРСЬКІ/ЗАНЯТТЯ/ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ

Тема 1. Поняття, мета та принципи відновного правосуддя.

Результати Навчання РН1, РН4, РН5	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 0 заочна ф.н.: лекції – 0,5 практичні -0	Література: 1,2,3	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
--------------------------------------	--	----------------------	---

Опис теми В основі концепції відновного правосуддя лежить ідея про необхідність знаходження альтернативних способів вирішення кримінальних конфліктів, які уможливають примирення між конфліктуючими сторонами. Посередництво і примирення постає одним із найбільш давніх способів вирішення конфліктів. Повернення до такої практики спричинене незадоволенням членів суспільства офіційно нормативно-закріпленими процедурами вирішення конфліктів. Висвітлені основні принципи, цілі мета програм відновного правосуддя.

Тема 2. Конфліктологічний, психологічний, соціальний аспекти функціонування процедури примирення.

Результати навчання РН1, РН2, РН4, РН6, РН5	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0 практичні -0,5	Література: 2,3,7	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
--	--	----------------------	---

Опис теми Поняття конфлікту належить і повсякденній свідомості, і науці. Проте наука наділяє його своїм специфічним змістом. Впродовж останніх років проблематика конфліктів викликає значний інтерес у психологів, однак відсутність єдиного розуміння змісту поняття «конфлікт» спонукає їх до пошуку власного розуміння досліджуваного феномену. Розглядається питання діагностики, ескалації та управління конфліктами. Також, зосереджується увага на психологічних та соціальних аспектах функціонування процедури примирення.

Тема 3. Медіація як посередництво у конфліктах. Медіація між потерпілим та правопорушником

Результати Навчання РН 17, РН6, РН22, РН9, РН2	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0,5 практичні -1	Література: 4,5,6,7, Кримінальний кодекс України	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
---	--	--	---

Опис теми Програми медіації між потерпілим та правопорушником (також відомі як програми примирення між потерпілим та правопорушником) були серед найперших ініціатив у сфері відновного правосуддя. Ці програми призначені враховувати потреби потерпілих від правопорушень, водночас забезпечуючи відповідальність правопорушників за скоєне. Зазначені програми можуть реалізовувати як державні

установи, так і неприбуткові організації, і переважно вони обмежені розглядом справ, що представляють собою менш серйозні порушення. Направлення можуть здійснюватися з боку правоохоронних органів, прокурорів, судів та пробаційних служб.

Тема 4. Кола правосуддя

Результати навчання РН1, РН22, РН9, РН4, РН17, РН2	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0,5 практичні -1	Література: 4,1,6,7	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
---	--	------------------------	---

Опис теми Кола правосуддя – це одна із форм відновного правосуддя в основі традиції північноамериканських індіанців. Із всіх форм відновного правосуддя ця передбачає можливість запросити будь-якого члена громади до участі в процесі. Із трьох зазначених форм відновного правосуддя практика кіл правосуддя, яка базується на досвіді перших народностей, що поселилися в Канаді, мабуть, охоплює найбільшу кількість учасників відновного правосуддя, адже вона передбачає можливість запросити будь-якого члена громади до участі в процесі.

Тема 5. Конференції у громаді та сімейні конференції при вирішенні правових конфліктів

Результати Навчання РН17, РН 22, РН4, РН6, РН9	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0,5 практичні -1	Література: 5,7,6	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
---	--	----------------------	---

Опис теми Конференції між потерпілими та правопорушниками досить часто використовується у справах неповнолітніх злочинців і за суттю аналогічна до медіації між потерпілими та правопорушниками. Однак на таких конференціях передбачається присутність більшої кількості осіб: запрошуються члени сім'ї та родичі неповнолітнього, а також інші особи, що перебувають у добрих стосунках з правопорушником, якими можуть бути вчитель чи керівник спортклубу, друг сім'ї, сусід тощо. На конференцію також запрошують потерпілого та особу, яка може його підтримати, чи інших осіб, яких торкнувся злочин. Програма конференція (конференція у громаді та сімейні конференції) у своїй сучасній формі була запроваджена у національне законодавство та застосована у процесах ювенальної юстиції у Новій Зеландії з 1989 р., забезпечивши водночас її найбільш систематичну інституціалізацію з усіх існуючих підходів відновного правосуддя. Більшість випадків регулюють представники правоохоронних органів через повідомлення про можливість проходження програм відновного правосуддя та шляхом проведення сімейних конференцій під контролем правоохоронних органів чи представників суду.

Тема 6. Закріплення основ відновного правосуддя в міжнародно-правових актах ООН та Ради Європи.

Результати навчання РН22, РН17, РН6	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2		https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
--	---	--	---

	заочна ф.н.: лекції – 0 практичні -2		
Опис теми	Програми відновного правосуддя пропонують дійсні й ефективні альтернативи більш формальним і стигматизуючим заходам ювенального правосуддя. Зокрема, завдяки їхній навчальній цінності вони виявляються надзвичайно корисними для розвитку таких заходів, що забезпечують відновний вплив на молодь, не позбавляючи її волі, а пропонуючи альтернативні види покарання за правопорушення (альтернативні програми). Чимало таких програм пропонують унікальні можливості щодо створення громади, котра турбується про долю молоді, що перебуває у конфлікті з законом. Розглядаються базові нормативно-правові акти ООН та Ради Європи щодо застосування програм відновного правосуддя.		
Тема 7. Співвідношення відновного правосуддя і кримінального судочинства.			
Результати Навчання РН1, РН2, РН4, РН6, РН9	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0 практичні – 0,5	Література: 1,4,7, Кримінальний кодекс України, Кримінально-процесуальний кодекс України	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
Опис теми	Співвідношення понять відновного правосуддя та кримінального судочинства. Сучасна українська нормативно-правова база уможливорює певні застосування медіації на різних стадіях кримінального процесу, хоча в чинному законодавстві не закріплено інституту медіації як такого: по-перше, згідно норм кримінально-процесуального кодексу, а саме його завдань: швидке і повне розкриття злочинів, викриття винних та забезпечення правильного застосування закону, щоб кожен хто вчинив злочин був притягнутий до відповідальності, а жоден невинний не був покараний. По-друге, крім загальних передумов в законодавстві наявні низка норм, які можна трактувати як пряма підстава або для застосування медіації, або для врахування її наслідків при притягненні до відповідальності чи інших процесуальних рішень		
Тема 8. Відновне правосуддя в зарубіжних країнах			
Результати навчання РН22, РН2, РН5, РН6	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0 практичні - 1	Література: 1,7	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
Опис теми	У багатьох країнах законодавство з ювенального правосуддя передбачає створення альтернативних програм для молоді. Багато з таких програм можуть бути розроблені з урахуванням відновних та залучаючих принципів правосуддя. Окрім того, багато програм, що були розроблені цілком поза межами системи кримінального правосуддя, у школах чи у громадах, можуть надати можливість громаді забезпечити відповідну навчально-виховну реакцію на нетяжкі правопорушення та інші конфлікти без того, щоб розпочинати процес офіційної криміналізації відповідної поведінки або особи. Досвід зарубіжних країн у реалізації програм відновного правосуддя. Практика		

	європейських країн свідчить, що запровадження та застосування медіації в кримінальних справах спрямована на подальшу демократизацію кримінальної юстиції, спрощення та вдосконалення кримінального процесу, підвищення довіри до суду, забезпечення прав і законних інтересів потерпілого та профілактику злочинності.		
	Тема 9. Розвиток відновного правосуддя в Україні.		
Результати навчання РН22, РН9, РН6, РН4, РН2	Кількість годин: денна ф.н.: лекції – 2 практичні – 2 заочна ф.н.: лекції – 0 практичні -1	Література: 3,4,7	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=36
Опис теми	<p>Відновне правосуддя, базується на ідеях примирення потерпілого із обвинуваченим, припинення самого конфлікту шляхом взаємного вибачення, каяття у вчиненому, усвідомлення юридичної відповідальності за скоєний злочин і обов'язку відшкодування нанесеної потерпілому фізичної, моральної та матеріальної шкоди.</p> <p>Відновне правосуддя ставить перед собою зовсім нові цілі у порівнянні з системою кримінального судочинства. Злочином воно визнає не порушення правил, а порушення проти людини. Важливим у правосудді є не тільки результат (покарання), а й сам процес і його сутність.</p> <p>Аналіз проєктів з відновного правосуддя, які реалізуються на території України.</p>		

Лектор

Мельничук Ю.І. к.філос.н., доцент кафедри